

چهر جو منک مگه کشمهاری، بمریکندهم!

قاز اعمستان ندیش ه کبہ کدھ
 با و مه کتھ بندیش
 دُستابی.

قاز اعمستان مه مله کدت با سپاسی.

قمزيل وردا ۱۹۲۷ - جمل.

Казакстанның еңбекке
баулу мектебінің Уставы

371.4 (584к)

بىر چۇ دېنىڭ مەكتەبەرى، بىر يىكىنگەر!

Q-719

АРХИВ. Ф.

قازا عستانىنىڭ ڈەككە باولىۋ مەكتەبىنىڭ

331.86

K 31

ۋەستىابى.

Q-71

Число 110

2453-3

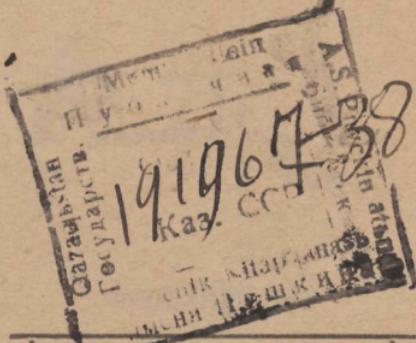
qazahstan нуң
енбекке балыу
мектебупуң ىстабы.

Устав единой
образовательной школы
КССР.

КНИЖНАЯ ПЛАТЫ
ИЗДАНИЕ НАРКОМПРОСА.

г. Кзылорда

Отпечатано в типографии
Казгосиздата.
Кзыл-Орда, Главл. № 790.
Тир. 3000. Зак. № 247.

10529 МФШ
PK

قازاعستاندىڭ گىبەككە باۋلۇ مەكتەپىنىڭ

وُسْتَا بَكْلَمْ

• ۱. جالپى عبولىم •

1. گىبەككە باۋلۇ مەكتەپىنىڭ ماقساتى - بالالارغا
وْز وْمىردىن ده، گىبەكشىلەر قوعامىنىڭ وْمىردىن ده دۇ -
رس قۇرىۋىغا كەردەكتى ُبلىم بەردى.

2. گىبەككە باۋلۇ مەكتەپىنىڭ بالالار 8 جاستار
17 جاسقا شەيىن (17 - دەگىلەر ده) وقىيدى. گىبەككە
باۋلۇ مەكتەبى بىرىنچە ُبىرى جالعاں 9 بولىمگە بو -
لىندى. ۱۰ بولىمدا ُبىرى جىلدان وقىلادى.

3. گىبەككە باۋلۇ مەكتەبى كىباسقىشقا بولىندى:
(1) ُبىرىنىشى باسقىش مەكتەبته بالالار 8 جاستان
12 جاسقا (12 - دەگىلەردىڭ وزىدە) شەيىن وقىيدى.
ُبىرىنىشى باسقىش مەكتەبته بالالاردىڭ جاسمنا قاراي
4 ُبلىم بولادى.

(2) گىنىشى باسقىش مەكتەبته بالالار 12 جاستان

17 جاسقا (17-د گىلەردىڭ وزىدە) شەيدىن وقىيىدى.
هەكىنىشى باسىقىش مەكتەبته بالالاردىڭ جاسىندا قارا يى 5
عېولىم بولادى.

1- ئاسكەرتىقۇ: مەكتەب كەڭسەننىڭ قاۋا-

لېسى مەن بىرىنىشى هەكىنىشى باسىقىش مەكتەبىنىڭ
ئار بولىمدىن كەيدىھەكىڭ كوبى عېمىر جاس تولماغان
وقۇۋوشىلاردى جازا كەڭ كوب ۇشىن جاسى اسقان
وقۇۋوشىلاردى جاڭادان البوغا بولادى، بۇرىننان
وقىب چۈرگەن بولسا مەكتەبته قالدىرىۋىغا بولادى.
ئىيىستى جاستان ۇلکەنلەرگى ۇشىن جاستان
ارتىق وقۇۋوشىغا وقۇۋۇ بولىمى مەڭگەر دۇشىنىڭ
وزىنەن ۇلمقىسات المۇ كەردەك.

2- ئاسكەرتىقۇ: هەكىنىشى باسىقىش مەكتەب

هەكىگە جىكتەلەدى:

بىرىنىشى جىكىننە العاشقى ۇش جىل، هەكىنىشىد -
سەنە سوڭىعى ھەكىننە سوڭىعى كى جىل كەرەدى.

3- ئاسكەرتىقۇ: بىرىنىشى باسىقىش مەكتەب

وقۇۋىن 5، 6، 7 جىلدەق قىلىپ وۇزارتىۋىغا بولادى.
ولاي بولغاندا سوڭىعى 1-2 نەممەسە 3- جىل وقىد -
ۋەندىڭ پىراugeramى هەكىنىشى باسىقىش مەكتەبتهڭ

عبدونشی، ڪمنشی، عُشینشی جملی پیرا غرامندا
سایکهس بولمۇی كەرهەك.

4- سكەر تىۋۇ: جەتى جىلدىق مەكتەب
وقدۇرى ورىپىس تىلىنىدە بولغان سوڭق قازاق بالالارى
ورىپىس بالالارى مەن قاتار جەتى جىل دىشىنىدە
وقدۇرى بىتىرە المايىدى.

سوندۇقتىبان قازاقىمىڭ جەتى جىلدىق مەكتەبىندە
تاعى عبدىر جىل قوسىپ سەگىز جىلدىق قىلىۋۇعا
بولادى.

4. عبدونشى باسىقىش مەكتەبىنىڭ عبدونشى(كمشى)
بولەمەن 8 - جاسقا تولغان بالا بىتكەن تالغاۋسىز
الىغا بېرەدى.

5- سكەر تىۋۇ: ڪمنشى باسىقىش مەكتەبىنىڭ
بارلىق بولەمەرنە، عبدونشى باسىقىش مەكتەبىنىڭ
قالغان بولەمەرنە: 1) كىرەتىن بولەمەن وقدۇغا
عبدىمىي جەتەتۈندەر، 2) جو عارىدالى مولشەر كە
جاسى تۈۋىرا كەلەتۈندەر المىنادى.

5 ەڭبەككە باۋلەۋ مەكتەبىنىڭ قىز بالالار مەن ھـ-
كەك بالالار اراس وقىيدى

6. مەكتەبە قاي دىننەڭ دە ساباغىن وقدىتىۋۇغا
بولمايدى، دىن ئامالداردىن دىستىۋ كە بولمايدى.

7. ٻُدرِنُشی، هَكِنْشی باسقِدش هَكِتَهْبَتَهْ مَهْمَلَهْ -
كَهْتَمَکِی بولادی. جای ادام هَكِتَهْبِی دَهْگَهْن بولمایدی.

II هَكِتَهْبَتِی باسقارِرُثِ

8. هَاد ٻُبر هَكِتَهْبَتِه هَمَنَادَای ادامدار بولادی: 1)
هَكِتَهْبِ هَكِنْگَهْرِدُوشِی 2) وَقِنْتِدُوشِی - تاربَيِه شَعْلَارِ. 3)
جای قِنْزِمَهْ تَكَهْلَهْ بُولَارِدِلَّا ث قای قاراونَدَا فانشا ادام
بولانُونَن تاعاينَدِی دوَهْت بَهْن به کِتَلِگَهْن دَشْتَات
بَهْلَكِمَلَهْ يَدِی.

9. سَكَهْرِقِدْقِو: هَكْ كَهْمِی 7- ٻُولِمَی بار
هَكِتَهْبِ هَكِنْگَهْرِدُوشِگَهْ وَرِنْبَاسَارِدِلَّا
لَاوازِمِی بولادی؛ هَكْ كَهْمِی بَهْس ٻُولِمَی بار
ٻُدرِنُشی باسقِدش هَكِتَهْبَتَهْ دَهْ، بارلِق هَكِنْشی
باسقِدش هَكِتَهْبَتَهْ دَهْ هَكِتَهْبِ كَهْمَس فانشَهْسَهْنِدِلَّا
ورَنِی بولادی. هَكِتَهْبِ باسی ٻُوقَنِن وَزِنَدِرَه
دارِدَگَهْرِی بولمايدی، قِنْزِمَهْ تَقَهْگِی دَارِدَگَهْرِگَه
جُومَسَن تاپسِنِرَادِی.

10. هَار، ٻُبر هَكِتَهْبَتِه هَكِتَهْبِ كَهْمَسِی قُورِدِلَادِی.
ونَدِلَّا قِنْزِمَهْتِی وَسِی وُستَابِلِرَه 19، 20، 21، 22، 23،
24 - دَسْتَاتِيالا رَنَدَا كَورِسَهْتَمَلَهْ دِي.

10. هَكِتَهْبَنَدِلَّا وَقِنْوُثِ - تاربَيِه جُومَسَن، شَارِرُوا-

شەلەمەدن، بىيلەۋ جۇمەسىن باسقاراتۇن مەكتەب مەڭگە دۇۋىشى. مەكتەب كەڭسەنگەدە سول اغا بولادى.

٩. سىكەر تىقۇ: مەكتەب مەڭگەر دۇۋىشى وقىۋۇ بولىمەندىڭ ۋەلۇقساٽى مەن شار دۇۋاشىلىق جۇمەستاردى وقىۋوشىلار دىڭ، بىرىنەن تابىسىرى دۇرى مۇمكىن، ەبراق ول عۇشىن عۆزى تولىق جاۋابتار بولادى.

11. وقىۋۇ بولىمى مەكتەب مەڭگەر دۇشىنى پەداگوگىيەكەلىك وقىۋۇ بار ادامداردان سايلايدى. ول مەكتەبىتە قىاعايىندى مولىشەر مەن ساباق و قىمتىۋ عا مەنلىك تىكەر.

١٠. سىكەر تىقۇ: مەكتەب مەڭگەر دۇشىگە ورىنە - باسارلىققا، مەكتەب كەڭسەنە قانشەلمىققا كاندىيەتىنى وقىۋەن دۇۋىشى - تاربىيەشەلەر اراسىنان مەڭگەر دۇۋىشى بەلگىلەب، وقىۋۇ بولىمى بەكمەدى.

12. مەكتەبىتەن دىڭ نەگىزگى چولكارىنا وېلەسەمىلى تۇردى دۇرسىن چۈرۈپ (وقىۋوشىلار دىڭ) عۆزىن عۆزى باسقار دۇشىلىق دۇرسىن بولىۋىن، وقىۋوشىلارغا ساپاپاسات قاربىيەسى بەرىلەپ دۇرن، تاعى تاھىلار) مەڭگەر دۇۋىشى باقىلايدى. 13. قاراۋىنا بەر دىلگەن مەكتەب مۇلکى جو عالما -

ۋىندا، بولۇنبەۋىنە، مەكتىب ئۇيىندىڭ تازا بولۇۋىنە، مەكـ
تەبىتىڭچىقىمىي بۇتىنەلەلۈۋىنە، وتنىنى، جارىمۇي سايى
بولۇۋىنە، مەكتەبىتىڭ شاربۇۋاسىنَا كەرەك ناربىنە - قارانى،
وقدۇ-قۇرالداردىن جەتسىتىرىدۇ گەمەككىڭەر دېشى جاۋابتار.
مەككىڭەر دېشى مەكتەب اتنان ئۆزى قول قويىب
كۇنبىھە-كۇنگى قاتىنناس قاعازداردى جازىب وتمرادى،
مەكتەبىتىڭھەسەب قىسابىن جۇر گىزىب وتمرادى،

14. مەكتەب مەككىڭەر دېشى يا ونبىڭ تاپسىرىدۇزى
مەن وقىتىۋىشىلاردىڭ بىرەۋى مەكتەبىتىڭ وقىمۇ تاربىيە
جۇمەسى تاقىرىپتى، شاربۇۋاشلىمۇي تاقىرىپتى دا مەكتەب
كەڭەسەننىڭ ماجىلەسىنە وقتىن-وقتىن بايانىدا ما جاساب
تۇرىۋىغا مەننەتكەر. مەكتەب كەڭەسەننىڭ ماجىلەسىنە
ماڭايداعى ھەكىبەكشىلەرde شاقىرەلادى، ھەلدىڭ چىيمىن
جەرەننە مەكتەب مەككىڭەر دېشى، يائونىڭ تاپسىرىدۇزى
مەن وقىتىۋىشىننىڭ عېرى سوندای باياڭدابانى اوپىلدىق،
اوداندۇق كەڭەس پىلەنۈمەننە جاساۋىنا ئەتىميس.

15. مەككىڭەر دېشى جوقتا ونىڭ بار قىزىمەتىن
ورىنباسارى اتقارادى، جايىشىلىقتا ورىنباسارى مەككىڭەر دۇ-
شىننىڭ تاپسىرعان قىزمەتىردىن ورىنداپ تۇرادرى.

16. وقىتىۋىشىلاردى ورىنغا سايلايتۇندا ورىننان
تۇسىرىتۇندا، وقدۇ بولىمەي، بىراق وقدۇ كەمەسەر دېھتى

قویغان شارتقا ویله‌سیمدى ادامداردان کاندیدانتى
مه کتەب مەڭگەر دۇشى باد بولسا پارتىيا ویمى، كەسىب-
شىلەر دادىنىڭ وېيمى كورسەتە الادى، باسقا شارتاتارى
بىردىي بولغاندا المؤھەت جۇممسىندا بولغاندارعا جول
بەرلەدى.

٥ سكەرتىق: مەكتەب دارىگەردىن دەن ساۋىلۇق-
ساقتاۋ كەممەدرەيەتلىك مەكتەپسى مەن و قىۇز بولىمى
عۆز ارا كەلىسىب سايلايدى. ول مەكتەب كەڭ-
سەنە كىرەدى.

١٧ و قىتىدۇشى - تاربىيەشىلەر مەكتەبتە تاربىيە
جۇممسىن مەڭگەر دۇشىنىڭ جالپىشا نۇسقاۋى مەن
جۇر گۈزەدى. و قىتىدۇ - تاربىيە جۇممسىن ولارعا مەكتەب
كەڭسى بولىپ بەرەدى. دارىگەردىڭ مەنەتى و قىۇز-
شىلاردىڭ دەن ساۋىلمەدىن، مەكتەپتىڭ تازالىمەدىن دۇر كەن-
دۇركىن قاراب تۇرىۋۇ.

٦ سكەرتىق: مەكتەپتىڭ تازالىمەى، و قىوشى -
لاردىڭ دەن ساۋىلمەى جونىندا گى شارالار ئىمەستى
جولدارعا، نۇسقاۋلارعا ویله‌سیمدى تۇردى دىستەلەدى،
وندایي جول، نۇسقاۋلار و قىۇز كەممەدرەيەتلىك
بالالار مەن ھەرسەكتەر ساۋىلمەدىن ساقتايتۇن ۋلى
كەڭسىندا قارالىب شىعادي.

18. مەكتەبىنىڭ جاي قىزىمەتكەرلەرىن عتىدىسىتى زاڭ-زاكون قوسىۋىنىشا قىزىمەتكە الاتۇن، قىزىمەتكەن شىعاراتۇن مەكتىگەر ئوشى، ول قىزىمەتكە العان ادامدارىنىدا، قىزىمەتكەن شىعارعان ادامدارىنىدا وقۇپ بولىممنە ئېمىلىدەر دىب تۇرادى. جاي قىزىمەتكەرلەر تۇۋرا مەكتەب مەكتىگەر ئوشىدەك باعىندىب سونىڭ قوسىۋىنىشا ئىس قىلادى.

III مەكتەب كەڭىسى.

19. مەكتەب كەڭىسىنىڭ سول مەكتەبىتەگى وقىتىۋىشى-تاربىيەشىملەر دوڭ ئبارى، جاي قىزىمەتكەر لەردىن ئېر و كىل، دارىگەر كىرەدى. مەكتەب كەڭىسىنىڭ سەننە جالپىي و داقتقىق كومەنس پارتىياسىنىڭ، اىھەلەر ئېرىمەننىڭ، كەسەپشەلەر و داققارىنىڭ، كەڭىستەر دوڭ جەر گىلمەكتى مەكتەمەلەر دىنەن، او دانىرىق، نەممەسە و يەزدىك كامېيىتى جىنبەر دۇرى مەن جالپىي درەسەي لاندىشىملە كومەنس جاستار و يەممەن ئېر-ئېر و كىل كەر دۇرى مۇمكىن. وزىڭ و سەننە جو عارىي بولىمەرى بار مەكتەبىتەر دە كەڭىس كە ئورقىنىشى بولغەنەن باستاب ئار ئېولىم و قۇشىلار دىنان ئېر-ئېر ادام كىرەدى.

1 سىنى ھىكار تىمۇ: ھكى-مۇش جىلدرىق

اول مه کته بته رونده که گه سکه که مه منده جاسی
12- گه که لگه ن بالا رعنانا که رگن زده دی.

2- سکه رتمق: الداعی نستاتیدا کورسه
تلگه زده ردن با سقامه کته ب که گه سی: مه گه روش دگه
نه مه سه ول ارفه لی که گه سنتیک با سقا عذر مؤشه له ردن
وقدو بولمه تا پس مرغان، وقتی تو تاربیه جو مه می
ما سه له ردن قارایدی.

3- سکه رتمق: وز الدنا مه کته بی جو
بالا ویله ردنک بالا رین و قندوون مه کته بته رده
که گه سکه بالا ویله ری تاربیه شده رونه ادام
کمراه دی.

20. مه کته ب که گه سدن هک که می ایندا عیر
درهت مه کگه روشی شاقیر دب تور ادی. جهر گملیکتی
شار تارعا قارای، جینه الانتون و زاقمینه مه کته ب که گه سی
وزی به لگمله یدی، عنیده ستی و قدو بولمه به کته دی.
مه کته ب که گه سدن داش جو مه می مدن او:

1) وقدو جو مه می با سقاراتون عنیده ستی ور تالمق
مه که مه له من جهر گملیکتی مه که مه له بؤیر بعدن، نوس -
قاوون قارایدی، ولا ردی جوز گه اسرد دو جا عمن
که گه سه دی.

2) وقدو که مه سه ریده تند داش پیر اعد امد ار دنا، وقدو

جو سپار دنا دالدەب و قىوشىلار جاساعان، ئار عبولىم
پىراعىرامىن، جۇممەستارىن اۋەلى جەكە — جەكە قاراب
شىعادى، سوڭىخان بۇكىل مەكتەبتىداڭ پىراعىرامى مەن
وقۇڭ جوسپارىن ئېرى قاراب شىعادى.

(3) ساباق و قىتىۋ ئادسىمن بەلگىلەيدى.

(4) و قىتىۋشىلاردىڭ ساباق و قىتۇرىن، دەم الاتىن
و ۋاقتىدارنى تاھايىندىأيدى.

5. و قىۋ جوسپارى قالاي ورىندالغانى تاقىرىبىتى،
جوسپار دان شىحا جايىلغان درەتنەر تۈۋەرالى، بالا ردىڭ
و قىۋى تاقىرىبىتى و قىتىۋشى تاربىيەشىلدەردىڭ، دارىگەردىڭ،
و قىوشىلار و كىلىنىڭ مەسبىن تىڭىذىأيدى.

6. مەكتەبکە بالا ئۇغا، المەغان بالا ردىڭ بۇلۇم-
بۇلۇمگە تاراتىلىپ بولۇنىۋىنە، و قىوشىلاردى ئېرى بولۇمنەن
ەكىنىشى بولۇمگە ەكىنىشى بولۇمگە شەعار بىلا تۇزىدار ئا
كۇۋالىك بەرۇڭ كە قاتمىسى بار ماسەلەلەردى قارايدى.

7) ەلدىڭ، ئۇرالى ۋىيمداردىڭ مەكتەبکە بەرىب
جاتقان كوم، گى تۈۋەرالى، مەكتەبىنىڭ ئۇمەتىنىڭ جۇممىسى
تۈۋەرالى مەسبى تىڭىذىأيدى.

8. بەكتىلەگەن نۇسقاوار، ەرەجەلەرگە سۇيەزىمب
و قىوشىلاردىڭ و قىۋىن سىناؤ جولىن بەلگىلەيدى.

9. وقىتىۋ - تاربىيە جۇمدىسىن، مەكتەبتىڭ كىتاب قانَا
تۇرلى كابىنەت سەقىملەرى ورىندارىن مەڭگەر دۇر جۇ -
مىسىن وقىتىۋىشى - تاربىيەشىلەر گە عبولىپ بىرەدى.
10. مەكتەبته گى ئادىسىن جۇمدىسىنىڭ قورىتىنى
مىسىن قارايدى، بەكتەدى.
11. وقىۋ بولىمدىن مەكتەبتنەن شىعاراتۇن بالالاردى
بىلدۈرەدى. مەكتەبتنەڭ تۇرغان چەرى گۇبىرنەلەك وقىۋ
بولىمدىن ئالىس بولسا، ئېرىقشا كەرەك بولا قالماڭ
كۇنىڭلە كەڭس وقىۋىشنى ۋۆز بەتى مەن دە شىعرا -
الادى. عبدراق ول تۇردىلى ۋېزدەك وقىۋ بولىمدىن
قارا لاندۇر دۇغا تىپىس.
12. مەكتەب وقىۋۇن وڭڭداۋ تاقىرىبىتى جوبالاردى
قارايدى، كەڭسىدى.
13. وقىۋىشىلاردىڭ وقىۋى، تۇردىسى تۇردىلى
مالەمەت بىتكەنلىقى قارايدى.
14. چەر گەللىكتى شارتارعا قاراب، وقىۋىدىك قاي
ۋۇاقىتتا باستلاتۇنداىى، قاي وۇاقىتتا بولىنەتۇنداىىكى،
قاي وۇاقىتتا توقتاتىتۇنداىى تۇردىلى جوبا جاساب وقىۋ
بولىمدىن تاپسىرادى.
21. مەكتەب مەڭگەر دۇشى كەڭس قاۋلەسىمناڭدا زى بول -
ماسا، وزى، ورىنداتىبىي توقتاتىب قويىا - الادى، بىر اق

تالاس انگىمنى ۇزىلىدى - كەسىلىدى شەشەتۇن وقۇۋە
بۇلۇمى.

22. وقۇۋە - تاربىيە جۇمەسىنىڭ بەلگىلى ئېرى ماسە -
لەلەردىن قاراۋۇشىن كەڭھىس ۇز اراسەنان دايىمگى
كەممەسىيەلەردى دە سايلاي - الادى.
وفدایي ۇۋاقىتاشا كەممەسىيەلەر كەڭھىستە بە كەتكەنگەن
نۇسقاۋ بويىنىشا - قوسىئۇنىغا ئىس قىلادى.

23. مەكتەب مەڭگەرۇشى اىپۇرقشا بىرەتتەر دە 21 -
ىنىشى دىستاتىيادا كورسەتىلگەن ماسەلەلەر الدەن الا كە -
ڭھىس قاراۋىنان وتىبەگەن بولسادا ۇز بەتى مەن ئىس
قىلا الادى، عېرماق ول ئىسىن كەڭھىستىڭ تايىۋ ماجىلە -
سىنە بىملەرەدى.

5 سكەرتىمۇ: مەكتەب كەڭھىسى مەن كەممە -
سىيەلەر ئاجىلىس قاتىنىڭ كوشىرمەسى اي -
سايىن، كەڭھىستىڭ ئادىسىن جۇمەسىنىڭ قورۇقىندا -
لىلى ئەسەبى كەممەندە جىلىنىدا ھكى درەت وقۇۋە
بۇلۇمۇندا تاپسىرىلىپ تۇردايى.

24. وقۇۋىشلار عېرىنىڭ تاجىرىيېرسى مەن ئېرى
فاتىسىب تۇرىۋۇ ۇشىن جاقسى دەگەن مەكتەبىتەردىڭ
بىرەتى وقۇۋە بۇلۇمى قاتاچىنىڭ آۋى مەن وزىنە كورشىلىس
مەكتەبىتەردى ۋېمىداستىرىدip؛ ھڭ كەمى جىلىنىدا ھكى

برهت و قىتىۋىشى تار بىيەشىلەر دىڭ جىيىدەمىسىن شاقىرى دې تۇر ادى

IV وقۇشىلار.

25. ُبىرىنىشى، ھەمنىشى باسقىش ھەكىيە كە باۋلىۇ
 مەكتەبىندىڭ ھەسىگى مەكتەب جاسىنا تولغان بالا ردىڭ
 (ُبىرىنىشى تارماقتى قارا) بارىنە اشىق، مەكتەبىكە بالا
 ئىنعاڭدا باسقادان ۋۇرىن جول ھەكىيە كەشىلەر با لا سەنا
 بەريلەدى.

26. بەلگىلى ھېزىر ُبۈلمىم ساباغىن تولقۇن وقىعازان.
 ئىنعاڭدا كۈۋالقى قاعازدارى بارلار ۋىش ھېزىر سەنغا
 سالىنباستان ُبىرىنىشى، ھەمنىشى باسقىش مەكتەبىنىڭ
 كەلەر بولىممنە، مامان دايىارلايتۇن وقىۋو وردا لاردىنىڭ
 ٗتىيەستى بولىمەرنە ئىننا بەرەدى.

27. ھەكىيە كە باۋلىۇ مەكتەبىنىڭ تووعىز جىلدۇق
 وقىۋۇن تولقۇن بىقىرگەندر ٗتىيەستى جولدار دىڭ
 قوسۇۋىنشا جو عارى دارەجەلى وقىۋو وردا سىنا كەردىغە
 پۇرساتى بولادى.

28. وقۇشىلار دىڭ ھېزىر بولىممنەن ھەمنىشى بو-
 لەمگە شەخىددۇرى، مەكتەب و قىۋۇن بىقىر گەندىكى
 تۇۋىرالى، نەممەسە ٗتىيەستى ُبۈلمىم ساباغىن جاقسى وقىۋ-
 حانىرلى تۇۋىرالى كۈۋالقى دۇرى مەكتەب كەھەسىنىڭ

قاولمی مهن بولادی. مهکتب که گهسی وندای قاولمنی:
وقدو که دریه تی به کمتر که نوسقاآ قوس مؤنثا و قدو
شیلار و قیومندی هسبن العانفان که یین شمعار ادی.

29. وقدوشیلاردی دهن ساولیعی فاندای گه نمن
دهنی، پرسیقالو گیمه سی قالای وزگه رگه نمن گمله
و شمن ولار دی مهکتب که المعنی ادا، وقدب جور گه نده
ده دار گهر جاقسیلاب قاراب توریعا تیسیس.
دار گهر لیک ورنی جوق جهر لهر ده وقدوشیلاردی جاقنن
دار گهر لیک ورنیان دار گهر الدر تیب قار اتیب توریوكه راه.

٧. وقدو - تاریخیه جامی.

30. مهکتبته وقدلاتون سایاقت دی کوله می، مازمۇنی
وقدو که دریه تی شمعار عان پیراعبرام کورسەتىو فمشه
ولادی. وقدو که دریه تمندیک پیراعبرام من مهکتب
وزی جهر گیلمکتی شارت تارعا دالدیب الادی. وزگه رتکه ن
جهر لهر دین تیسیستی ادرس بؤیره لەزىنه به کەنتمەردی.

31. مهکتب سایاغىنداش ارقاؤی - ادامنداش گېیه
گېن، گېیه گمنداش قۇرملسىن، قىيىسىن جونىنداش ادس
جونىنداش زەرتتەو. بالا لار تابیدیحات کوشى، تابیدیحات قۇبىلمىسى
هن ادام زات قو عامنداش و تکه ن تۈرمىسى مهن، كازىزىر گى
تۈرمىسى مهن نە گەمىز گى ماسەلەنى زەرتقەو ارقىلى تاندىسادى.

32 مهکتهب ساباعی ماڭاید اعی كەسىبىكە سۇيىندىدی.
سونىدققان مهکتهب كەڭسى وقۇڭ جوسپارىن جەرگە.
لەكتى كەسىبىكە بايلاقنىستىرا جاساۋى كەرەك.

33. بالالارعا مهکتهبىتە وقۇڭ مەن قاتار جۇمەس
دەستەتىۋ (اۋەل شاربۇاشىلمىق جۇمىسى، تاعى تاعيلار)
جاعىنا وزگەشە نازار سالىنۇ كەرەك.

34. مهکتهبىتەڭ بارلىق ساباعى، عتارتىبى وقۇڭ
شىلارعا تابىتقى كوز قاراسى بەرەتۇن بولسىن. ولاردى
كاپىتال مەن تارتەستىڭ كېھى كىشى اتاولى بىرىنە ئېرى
ات سالىسىۋى كەرەكتەگىنە وىرەنەتۇن بولسىن، ولاردى
ايىدالى ھوندىرسى جۇمىسىنىڭ ئۆرمەت جۇمەسىغا سايىا-
پسات جۇمەسىدا دايارلايتۇن بولسىن، سونى كۆزدەب
مهکتهبىتە بالالاردى كومەكتەسىب ھىس دەستەتۇ كە باولىۋ
كەرەك. مهکتهبىتەن تىس قالىڭ ئېھى كىشىلەر مەن جاس
پىيدانەرلەر وىيمىدارى مەن جاقىنىڭ استەرتۇ كەرەك.

35. ئېرىنلى باسىقىش مهکتهبىتە زىدە، و كىغىشى
باسىقىش مهکتهبىتەرە بالالار وزدەرىن و ئېرىنلى باسىقاراپۇن
بولادى، بۇل اۋەلی جاباپى تۇردى باستالىپ سو كېھمان بازىلەن ئەتكەن
بارا بەلگىلى وىيم بولىپ كەتىدى.

36. مهکتهبىتە وقۇڭ شىلاردى جاراڭا لارقۇجا بۇرۇمە كەمن
بۈلامايدى.

37 مەكتەبىتە 8 اي ساباق وقىلادى. ساباق باستالاتۇن كەزدىدە، بىتەتۇن كەزدىدە وقۇۋە كەممەسىرىيەتى بەلكىدەيدى. كەيى بىر اوغانداردا وقۇۋە كامەسىرىيەتى بۇل مەندەتتى گۇبىرنەلمىك وقۇۋە بولەمەنە جۇ كەتھۇنە مۇمكىن. سكەر تىقۇ: مەكتەب وقۇۋى قىسىتى كۇنى جازىعى تۇرى قاي ۋاقىتتا توقتايىتۇنلىن، قازشاغا توقتايىتۇ- نىن وقۇۋە كامەسىرىيەتى بەلكىلەيدى.

38 . وقۇۋە جۇرەب جانقان كەزدە ٗتىيىستى مەكتە - لەردىڭ دەم المىس كۇنى، مەيرام كۇنى دەب بەلكىلەگەن كۇنىدەرەنلە ئانا ساباق بولمايدى.

VII مەكتەب پۇرساتى.

39 مەكتەبىتىڭ بار مۇلکى (كەرەك) - جاراعى فۇرال - سايىمانى وقۇۋە قۇرالدارى، كەتابقانانسى، تاعى تايمىلار) مەملەكتە مۇلکى ھەبىندە سونداق ۈز پايدا- سەندىا بولادى. ول مۇلکى گۇبىرنەلمىك وقۇۋە بولەمەندەڭ ۇلۇقساتىمىن قولدانىۋى زاكى - زاكون قوشىۋەنشا ئانا باسقا مەكتەلەرگە - يىا - ادامدارغا بەرلىمۇي مۇمكىن.

40 . جالپى درەسايىلمىك ورتالىق كەڭىس كامەتە - تەندىڭ پېرەزىيدۈمى 1923 - جىل پەبىرالدىڭ 25 - دە بەكمىتكەن مۇلشەرمەن ئار مەكتەبىكە جەر پەرلىدۈگە

ئىدىسى. جالپى درەسەيلەك ورتالىق كەڭىس كامىيەتى
مەن قالىق كەمەسىرلەر كەڭىسىنىڭ 1923 - جىلىعى
اپرىەلدەڭ 20 - داعى فاۋلۇسى بويىنشا (زاڭدار جىناعى
Nº 572 - دىستاتىمىا) مەكتەب جەرى كەسىب سالىخان
ازات تىلەدى.

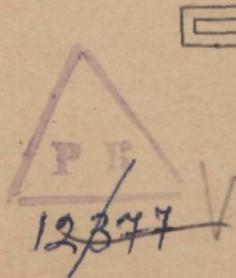
41. ٠ پاتەر، مەكتىر جارىعى سىقىلىرىلارغا اقى تو-
لەگىزدە، كەرەگىنە وتنى دايىارلا ئاندا، كەرەگىنە اعاش
لەناندا، مەكتەبىكە مەملەكت مەكتەلەرى مەن ُبىر
داراجادا جەڭىلىرىك بېرىلەدى.

42. ٠ قولدانىۋلى ھەجەلدەڭ قوسىۋىنسا ُمار مەك-
تەبىندەڭ دىشىتمى، ُمورى بولادى.

قالىق كەمەسىرلەر كەڭىسىنىڭ اعاسى: نۇرماق ۋلى

ئىس باسقارىۋىشى: (قىرۇشوب)

قاتشى: (پەتىروبا)

qazahystannuц
еџbekke bavlyv
mektebunuц ustaby.

Устав единой
трудовой школы
КССР.

331.86

K 18